

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 8. februar 2017

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 400 (MOF alm. del) stillet den 16. januar 2017 efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 400

Ministeren bedes oplyse, hvor mange boliger i Danmark der udsættes for støj fra henholdsvis veje, jernbaner, lufthavne, industri, fritidsanlæg (f.eks. racerbaner, skydebaner), vindmøller (større end 25 kW) og hustandsvindmøller (mindre end 25 kW). Svaret bedes givet i forhold til de gældende støjgrænser for de syv kategorier, og det bedes specificeret, hvor mange boliger der udsættes for støj, der er højere end de grænseværdier (vejledende eller bindende), der gælder for den pågældende kategori. Ministeriet bedes om muligt i svaret anføre afstanden mellem bolig og støjkilde, som ligger til grund for svaret.

- Endelig bedes ministeren rangere, hvilke af ovennævnte støjkloder der påvirker flest boliger over/under grænseværdierne, således at det bliver klart, hvilken kategori, der har størst indflydelse på de nærliggende boliger.
- For hvilke af kategorierne findes der bindende grænseværdier for støj?
- Hvad kan ministeren oplyse om regeringens bestræbelser på at belyse sammenhængen mellem helbred og støj fra de syv støjkloder?
- Hvad kan ministeren oplyse om samfundets udgifter til helbredsskader forårsaget af støj fra de enkelte støjkloder i de syv kategorier?
- Hvad kan ministeren oplyse om omkostningerne til at nedbringe støjbelastningen i de syv kategorier til niveauer, der er under grænseværdierne, og vil ministeren oplyse, hvad det i givet fald vil koste at gøre støjgrænserne bindende ved alle fremtidige godkendelser, anlægsarbejder m.v.?
- Hvad agter regeringen at foretage sig for at nedsætte støjbelastningen af boliger og dermed befolkningens udsættelse for sundhedsskadelig støj?

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålene om regulering af støj og antallet af boliger, der er belastede af støj fra veje, jernbaner, lufthavne, industri, fritidsanlæg og vindmøller, samt spørgsmålene om de samfundsmæssige omkostninger ved støj og omkostninger ved at nedbringe støjforurening for Miljøstyrelsen, der oplyser følgende:

"Trafikstøj"

Miljøstyrelsen fastlægger hvert 5. år et opdateret skøn over antallet af boliger i Danmark, der er belastet af støj fra større veje, større jernbanestrækninger og større lufthavne. Kortlægningen sker på baggrund af indberetninger fra 14 kommuner i Københavnsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg Kommuner samt landets banemyndigheder og Vejdirektoratet. Den seneste nationale kortlægning blev udført i 2012 og udføres efter retningslinjerne i "Bekendtgørelse om kortlægning af ekstern støj og udarbejdelse af støjhandlingsplaner", der implementerer EU's støjdirektiv. Næste støj kortlægning skal være afsluttet den 30. juni 2017.

Kortlægningen fra 2012 viste, at:

- ca. 723.000 boliger er udsat for støj fra vejtrafik, der overskrider den vejledende grænseværdi for vejstøj på 58 dB Lden (heraf ca. 120.000 langs statsveje). Ud af de ca. 723.000 boliger er ca. 141.000 boliger stærkt støjbelastede, dvs. støjniveauet er 10 dB højere end grænseværdien eller endnu højere, heraf er ca. 11.000 beliggende langs statsveje.
- ca. 7.000 boliger er udsat for togstøj, der overskrider den vejledende grænseværdi på 64 dB Lden. Optællingen er jf. støjdirektivet udført for jernbanestrækninger med mere end 30.000 togpassagerer pr. år.
- ca. 1.800 boliger er udsat for støj, der overskrider den vejledende grænseværdi for flystøj på 55 dB Lden. Optællingen er udført for civile lufthavne med flere end 50.000 operationer om året.

Lden er en sammenvejning af støjbelastningen i tidsperioderne dag, aften og nat.

Virksomhedsstøj

Der findes ikke noget samlet skøn over antallet af boliger, der er belastet af støj fra virksomheder. I Danmark findes ca. 4.400 godkendelsespligtige virksomheder og dertil kommer adskillige virksomheder, der er omfattet af branchebekendtgørelser (f.eks. maskinværksteder og autoværksteder) eller virksomheder, der er omfattet af miljøbeskyttelseslovens indgrebsmuligheder efter § 42 (mindre virksomheder så som f.eks. restauranter, idrætsanlæg mv). I forhold til støj fra virksomheder indeholder Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder vejledende grænseværdier for støj, som er et udtryk for en støjbelastning, som efter Miljøstyrelsens faglige vurdering er miljømæssigt acceptabel. I medfør af proportionalitetsprincippet i Miljøbeskyttelsesloven kan de vejledende grænseværdier fraviges i en afvejning mellem på den ene side de beskyttelsesmæssige hensyn over for naboerne og på den anden side virksomhedens tekniske og økonomiske muligheder for at nedbringe støjen.

Landets kommuner er myndighed for ca. 4.000 godkendelsespligtige virksomheder i Danmark, mens Miljøstyrelsen er godkendelsesmyndighed for omkring 400 større virksomheder. Af sidstnævnte virksomheder har ca. 8 % lempede støjvilkår over de vejledende grænseværdier, men Miljøstyrelsen har ikke kendskab til det præcise antal omkringliggende støjbelastede boliger. Miljøstyrelsen har heller ikke kendskab til antallet af støjbelastede boliger fra de virksomheder i Danmark, der hører under kommunerne. Der findes derfor ikke noget samlet estimat over omkostningerne til nedbringelse af støjbelastningen fra alle virksomheder i Danmark ned til de vejledende grænseværdier. Hvis en godkendelsespligtig virksomhed har fået lempede støjvilkår, er der tale om, at omfanget af foranstaltningerne (økonomiske og tekniske), der skal til for at dæmpe støjen, er så omkostningskrævende, at det ifølge miljømyndighedens vurdering ikke er overkommeligt for virksomheden og står mål med den miljømæssige gevinst, som en reduktion af støjen kan give.

Støj fra fritidsanlæg (motorsportsbaner, skydebaner m.fl.)

Kommunerne er ligeledes myndighed for regulering af støj fra fritidsanlæg, så som motorsportsbaner, skydebaner m.fl. For motorsportsbaner er de vejledende støjgrænser udformet som en trappekurve, således at jo højere støjbelastning en times kørsel på banen giver anledning til, jo færre antal dage om ugen kan der tillades kørsel på banen. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at miljøgodkendelserne i praksis udformes således, at der generelt ikke meddeles tilladelse til mere kørsel, end at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Der er omkring 5-600 skydebaneanlæg i Danmark, hvoraf et stort antal har fået meddelt miljøgodkendelse på lempede vilkår i forhold til Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for nye skydebaner. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til antallet af boliger, der belastes med støj over disse vejledende grænseværdier. I en del tilfælde er det ikke fysisk muligt at dæmpe støjen, med mindre aktiviteten indstilles, mens der i andre tilfælde vil være tale om, at støj dæmpning kan foretages, men

med store omkostninger i forhold til skydebaneforeningernes økonomi. Miljøstyrelsen har ikke kendskab til de samlede omkostninger til at nedbringe støjbelastningen fra skydebaneanlæg, men har erfaring med, at det for de enkelte anlæg kan det variere fra et antal hundrede tusinde kroner til beløb i millionstørrelsen.

Støj fra vindmøller

Bekendtgørelsen om støj fra vindmøller fastsætter bindende grænseværdier for støj fra vindmøller og herunder husstands vindmøller. Landets kommuner er tilsynsmyndighed, og hvis det konstateres, at de bindende støjgrænser overskrides, er der tale om et ulovligt forhold, og kommunerne har pligt til at foranledige det ulovlige forhold lovliggjort. Der bør derfor ikke være boliger, der er udsat for støj over de bindende grænseværdier for vindmøller ud over vindmølleejernes egne boliger, hvor støjkravene ikke er gældende.

Samfundsøkonomiske omkostninger og tiltag til begrænsning af støjforurening

Vejstøj er i dag den støjkilde, der påvirker langt det største antal boliger i Danmark. Op mod 1,5 mio. danskere skønnes således at være udsat for vejstøj over de vejledende grænseværdier. Der er foretaget to danske vurderinger af de samfundsøkonomiske omkostninger ved vejstøj. Eventuelle samfundsøkonomiske omkostninger ved andre støjkilder er på nuværende tidspunkt ikke kortlagt.

I den nationale vejstøjsstrategi fra 2003 blev de samfundsøkonomiske omkostninger ved vejstøj estimeret til 6-9 mia. kr. pr. år. Det var blandt andet baseret på et estimat om 200-500 for tidlige dødsfald om året som følge af vejstøj. Det Miljøøkonomiske Råd estimerede efterfølgende i 2011 de samlede samfundsøkonomiske omkostninger ved vejstøj til 2,1 mia. kr. årligt. Det estimeres i denne rapport, at 120 for tidlige dødsfald hvert år skyldes vejstøj. En årsag til de forskellige resultater skal blandt andet findes i forskellig vurdering af antal for tidlige dødsfald som følge af vejstøj, men også en ny og forbedret opgørelse af generne fra vejstøj.

Siden de to analyser er der kommet ny viden om helbredseffekter af vejstøj relateret til risikoen for udvikling af diabetes, lavere fødselsvægt, slagtilfælde og forekomst af kræft, hvilket således ikke er afspejlet i de to nævnte analyser. Desuden har ingen af de nævnte undersøgelser medregnet år med sygdom, og som følge heraf nedsat livskvalitet og produktivitet, men udelukkende medregnet tabte leveår. Endelig omfatter estimererne i de to analyser udelukkende personer i husholdninger udsat for vejstøj og ikke brugere af parker og andre områder udsat for vejstøj, ligesom gevinsterne ved flere og større veje (kortere transporttid etc.) ikke er medregnet. De samfundsøkonomiske omkostninger af vejstøj har ikke været genberegnet siden 2011.”

I forhold til spørgsmålet om regeringens bestræbelser på at belyse sammenhængen mellem helbred og støj har jeg forelagt spørgsmålet for Sundhedsstyrelsen, som oplyser:

”Sundhedsstyrelsen følger løbende med i den videnskabelige litteratur vedr. helbredseffekter af udsættelse for støj fra det omgivende miljø. Der har været forsket internationalt i dette område gennem de seneste fire årtier og fra årtusindskiftet i stigende grad, primært vedr. vejtrafikstøj og flystøj og i mindre grad vedr. støj fra jernbaner og vindmøller. Styrelsen er ikke bekendt med undersøgelser af helbredseffekter i forbindelse med boligens udsættelse for støj fra racerbaner, skydebaner og industri. Både internationalt og nationalt foreligger adskillige undersøgelser af udsættelse for støj på arbejdspladser og internationalt foreligger der enkelte undersøgelser af det støjniveau som børn og voksne udsættes for ved brug af våben på skydebaner.

I Danmark har en forskergruppe under Kræftens Bekæmpelse publiceret adskillige videnskabelige artikler vedr. støj i udemiljøet i løbet af de sidste 5-6 år. Primært vedr. vejtrafikstøj, der er den væsentligste kilde til boligens udsættelse for støj, men også i forbindelse med jernbanestøj og flystøj. Aktuelt udfører Kræftens Bekæmpelse en registerundersøgelse med henblik på, om udsættelse for

vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Undersøgelsen er finansieret af Sundheds- og Ældreministeriet, Miljø- og Fødevarerministeriet og Energi-, Klima- og Forsyningsministeriet.”

I øvrigt indeholder planloven bestemmelser om planlægning for støjfølsom arealanvendelse på støjbelastede arealer. Det er således ikke kun staten, men også kommunerne, der i deres konkrete planlægning skal tage højde for potentielle miljøkonflikter, når der planlægges for forureningsfølsom anvendelse som f.eks. boliger.

Jeg henviser i øvrigt til besvarelse af TRU alm. del – spm. 658 (2015-16) i forhold til regeringens arbejde for at nedbringe vejstøj langs de statslige veje.

Esben Lunde Larsen

/

Claus Torp